

Városi séták és tablókiállítás – ajánló a szecesszió világnapjának programjához

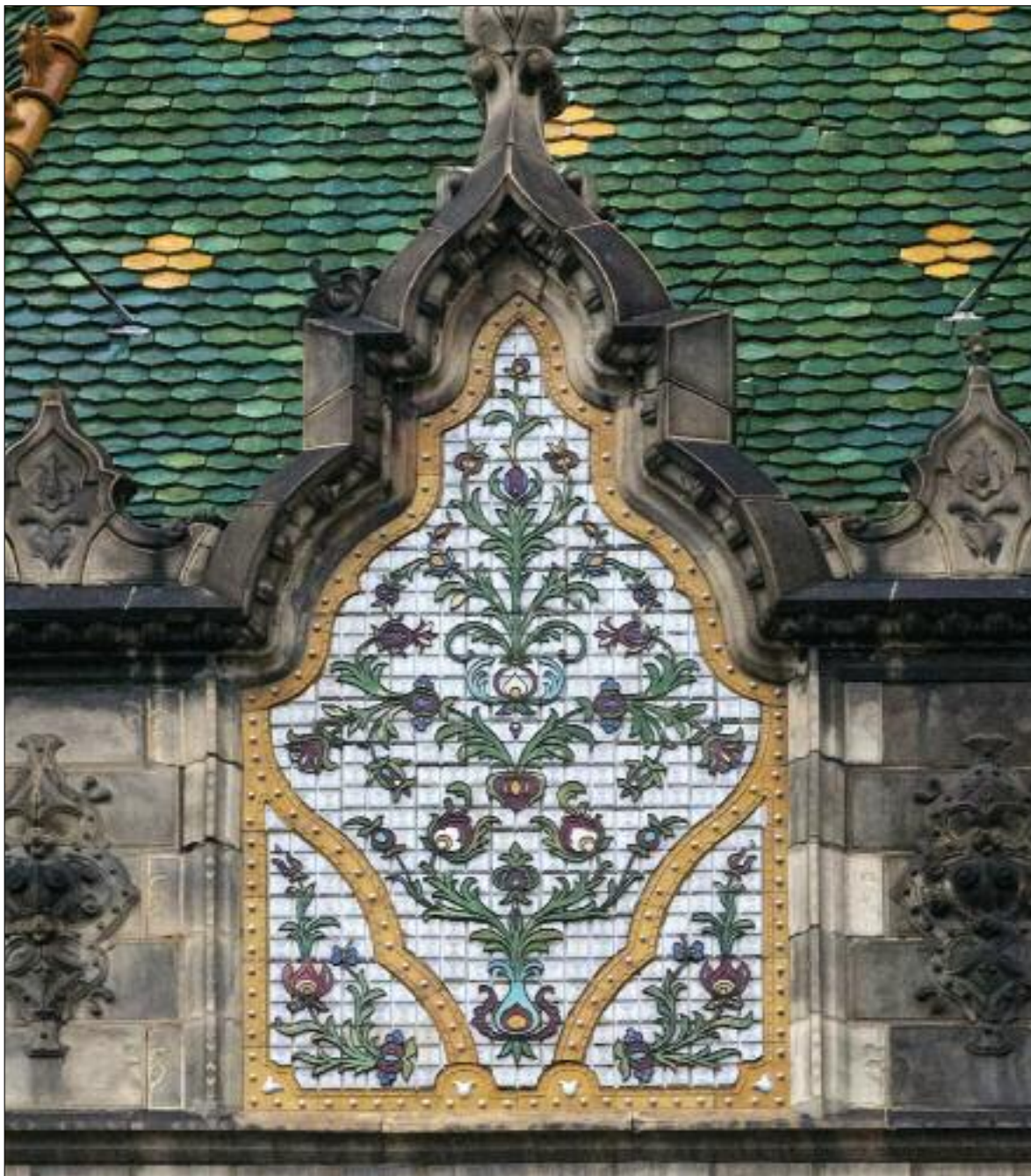
Vidor Emil: A Bedő-ház homlokzata (részlet), Budapest / Emil Vidor: Façade of the Bedő House (detail), Budapest
1903 (Iparművészeti Múzeum, Adattár – digitális fotógyűjtemény, Budapest)

► A szecesszió világnapját 2013 óta ünnepeljük. A magyar kezdeményezésre alakult világnap két neves építész, a katalán Antoni Gaudí és a magyar szecesszió kiemelkedő alakja, Lechner Ödön halálának évfordulójáról emlékezik meg minden év június 10-én. Az Iparművészeti Múzeum többszörösen is érintett a szecessziót ünneplő és népszerűsítő programban, nemcsak az épületben folyó kutatásoknak, de ikonikus épületének és egykori főigazgatója, Radisics Jenő műtárgygyarapításának köszönhetően is, amelynek révén

máig kiemelkedő jelentőségű szecessziós gyűjteménnyel büszkélkedhet. A világnap létrejöttében és hagyományának kialakításában, illetve ápolásában a múzeumi és tudományos területeken túl fontos szerepük van elhivatott műkedvelői köröknek, így elsősorban az online *Szecessziós Magazin*nak.

Bár a korszak művészete egyre inkább ismert és „divatos” irányzattá, sokak kedvencévé vált, alapos megismerésére, mélyebb tanulmányozására még mindig igény van, és számos feltáratlan területet kínál a

**Lechner Ödön –
Pártos Gyula:
Az Iparművészeti
Múzeum homlokzata
(részlet), Budapest /
Ödön Lechner –
Gyula Pártos: Façade of
the Museum of Applied
Arts (detail), Budapest
1890–1897
(Iparművészeti
Múzeum, Adattár –
digitális fotó-
gyűjtemény,
Budapest)**

Vágó József – Vágó László: A Gutenberg-ház főlépcsőházának kovácsoltvas korlátja (részlet), Budapest / József Vágó – László Vágó: Wrought iron rail of the main staircase of the Gutenberg House (detail), Budapest 1907 (Iparművészeti Múzeum, Adattár – digitális fotógyűjtemény, Budapest)

A világnap történetében fontos momentum, hogy a brüsszeli székhelyű, a szecessziós városokat hálózatba tömörítő szervezet, a Réseau Art Nouveau Network (RANN) – amelyben az Iparművészeti Múzeum 2016 óta képviseli Budapestet – is bevette hivatalos programjai közé, és számos helyszín csatlakozott már a kezdeményezéshez, így valóban az országhatárokon túlnyúló, nemzetközi eseménnyé nőtte ki magát. Ennek összefogását segíti, hogy a RANN 2017 óta központi témát jelöl ki a világnaphoz. Ez tavaly a mozgás és mozdulat volt (*Art Nouveau & Movement*), ezért a szecessziós formákban rejülő mozgás és ritmika, illetve konkrétan a századforduló mozdulat- és táncművészete mentén jártuk körül a korszak művészetét. Az Iparművészeti Múzeum az idei, építészeti fókuszú témamegjelölés (*My favourite Art Nouveau architect*) és a múzeum épületének rekonstrukció miatti zárva-tartása okán is szecessziós városi sétákat szervezett, és szakértők, profi vezetők bevonásával a szecesszió építészeteinek változatos palettáját felvonultató programokkal készült. A városnéző séták – mind a szűken vett belvárosban, mind a külsőbb kerületekben – lehetőséget teremtenek a szecesszió építészeti formakincsének és díszítőelvének, illetve főbb törekvéseinek megismerésére.

Ezen túl az idei világnapi programsorozat *A szecesszió hullámai – Építészet a Duna menti régióban / Waves of Art Nouveau – Architecture in the Danube Region* című, a régió sokszínű szecessziós építészete bemutató tablókiállítással egészül ki. A múzeum 2017 és 2019 között részt vesz *A szecessziós örökség védelme és népszerűsítése a Duna menti régióban* című pályázatban,¹ amely a világnaphoz kapcsolódó programok támogatásával is segíti a szecesszió népszerűsítését, szélesebb körben való megismertetését. A több (urbanisztikai, turisztikai és stratégiai) szálon futó pályázat célja egyebek közt felhívni a figyelmet a régió szecessziós

kutatók számára, akiknek sok, a szecesszióhoz kapcsolódó tévhit elosztatása is feladatuk. Ebben a tudományos ismeretterjesztő tevékenységben vette ki részét az Iparművészeti Múzeum a korábbi években is a világnapi (rendszerint a június 10-éhez legközelebb eső szombati napon zajló) programsorozataival, amikor kurátori tárlatvezetéseken, tudományos előadásokon és a múzeumból induló városi sétákon vehettek részt az érdeklődők.

Nagy István:
A Szenes-ház udvari
homlokzata (részlet),
Budapest /
István Nagy:
Court façade of the
Szenes House (detail),
Budapest
1905–1906
(Iparművészeti
Múzeum, Adattár –
digitális fotó-
gyűjtemény,
Budapest)

→
Magyar Ede:
Az Ungár–Mayer-ház
saroktornya, Szeged /
Ede Magyar:
Corner tower
of the Ungár–Mayer
House, Szeged
1908–1911
(Iparművészeti
Múzeum, Adattár –
digitális fotó-
gyűjtemény,
Budapest)

építészeti örökségére, megőrzésének és szakszerű restaurálásának fontosságára és módjaira, ami a rekonstrukció előtt álló, az UNESCO világörökségi listájára várományos Iparművészeti Múzeum számára kiemelt aktualitással bír. A múzeum a program keretében a kapcsolódó kutatás koordinálásán túl vállalta a tablókiállítás megszervezését is, amely a részt vevő városok építészetéből kiindulva mutatja be egy-egy építész munkáit, egyúttal megemlékezik Otto Wagner (1841–1918) halálának és Komor Marcell (1868–1944) születésének idei évfordulójáról. A bemutatott anyag három központi téma köré csoportosul: Otto Wagner és követőinek munkássága (egyúttal Ljubljana és Zágráb szecessziós építésze Ciril Metod Koch, Max Fabiani vagy Vjekoslav Bastl munkáin keresztül), Lechner Ödön és követőinek szerteágazó hagyatéka (többek közt Szegeden Magyar Ede, Szabadkán Komor Marcell és Jakab Dezső vagy Raichle J. Ferenc munkáin keresztül) és a különböző szecessziós törekvések, így a Daniel Renard tervezte, még romos állapotában is lenyűgöző benyomást keltő konstancai kaszinó vagy a Nagyvárad szecessziós városképe szempontjából meghatározó Rimanóczy Kálmán munkái.

A Magyar Építészeti Múzeum és Műemlékvédelmi Dokumentációs Központ művészettörténész munkatársa, Baldavári Eszter részvételével megvalósuló kiállítás a világnapon ugyanazzal a tartalommal tíz különböző helyszínen látható itthon és külföldön.² A fővárosban a FUGA Budapesti Építészeti Központban tekinthető meg 2018. május 30. és június 18. között (a szecesszió világnapjának programsorozata alkalmából kurátori vezetéssel). A június 9–10-ei hétvégére szervezett, a kiállítás tematikájához is kapcsolódó építészeti séták célja pedig egyebek közt Lechner Ödön és követői budapesti épületeinek megismertetése.

MARGITTAI ZSUZSA
művészettörténész

Jegyzetek

1. A DTP 1-1-467-2.2 számú pályázat a Duna Transznacionális Együttműködési Program keretében valósul meg.
2. A kiállítás az alábbi városok szecessziós építészetét mutatja be, ahol egyúttal a világnaphoz kapcsolódóan a kiállítás is megtekinthető: Bécs, Belgrád, Budapest, Bukarest, Ljubljana, Nagyvárad, Szabadka, Szeged, Szófia és Zágráb.